

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen, enheten för mervärdesskatt och punktskatter
Lars Mattisson
103 33 Stockholm

Stockholm
2026-02-25

Vår referens
Patrick Krassén

Dnr
Fi2025/02219

Remissyttrande

Promemorian *Ändrade regler om fördelning av avdrag för mervärdesskatt*

Företagarna har beretts möjlighet att inge yttrande om den angivna remissen. Här följer våra synpunkter.

Förslaget i korthet

I promemorian föreslås ändringar i mervärdesskattelagens regler om fördelning av avdrag för mervärdesskatt i verksamheter med både skattepliktiga och undantagna transaktioner. Förslagen innebär att omsättning blir uttrycklig huvudregel för fördelningen. Om flera verksamhetsgrenar finns ska en andel bestämmas för varje verksamhetsgren. Vidare föreslås att en uppdelning ska göras utifrån yta i fråga om mervärdesskatt på varor och tjänster som avser byggnader eller delar av byggnader. För vissa finansiella verksamheter föreslås en avvikelse från huvudregeln på så sätt att omsättningen för vissa skattepliktiga transaktioner helt eller delvis ska räknas bort vid beräkningen av den omsättning som ska användas vid fördelningen av avdraget. Det föreslås också att omsättning ska räknas bort i vissa fall när varor och tjänster förvärvas och levereras eller tillhandhålls vidare till förbundna parter. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Företagarnas inställning

Företagarna konstaterar inledningsvis att de föreslagna förändringarna föranleds av Högsta Förvaltningsdomstolens uttalande i domen HFD 2023 ref. 45 att mervärdesskattelagen inte korrekt har infört de relevanta bestämmelserna i EU:s mervärdesskattedirektiv. Därtill anser regeringen att nuvarande ordning gett vissa beskattningsbara personer möjlighet att yrka ökade avdrag, med minskade skatteintäkter för staten som följd.

Enligt promemorians konsekvensanalys bedrev 2024 omkring 110 000 företag den sorts blandad verksamhet som förslagen berör. Av dessa är en stor andel, cirka 96 000, mikro- eller småföretag. En majoritet av dessa bedöms dock inte påverkas i betydande utsträckning av de föreslagna ändringarna. Omkring 18 000 företag bedöms dock få substantiellt förändrade förutsättningar för fördelningen av avdrag för ingående moms.

Företagarna konstaterar att förslagen innehåller ett flertal moment som är svårförutsebara, däribland att inräknande av vissa transaktioner i beräkningen ska ske om det ”ger en mer rättvisande bild av i vilken utsträckning varorna eller tjänsterna används för transaktioner som medför avdragsrätt”. Sådana vagt formulerade kriterier riskerar att överskjuta en bedömningsbörda på skattebetalarna, vilka i detta fall i de flesta fall är mikro- och småföretag, med begränsade resurser att göra juridiska utredningar. Det kommer att öka både den administrativa kostnaden för momshanteringen i dessa företag, liksom den legala risken för omprövningar eller underkännande från Skatteverkets sida.

En ytterligare källa till potentiell osäkerhet är förslaget att den skattskyldige ska göra först en preliminär uträkning av fördelningen, och sedan göra en justering för hela beskattningsåret i den sista redovisningsperioden för beskattningsåret. Detta förfarande ökar redovisningsbördan för småföretag vid en tid under verksamhetsåret då man redan i dag behöver särskilt tillse att alla räkenskaper är korrekta. Dessutom läggs en ökad legal risk på den skattskyldige genom att det föreslås att om "det senare skulle framkomma att uppgifterna om beskattningsårets omsättning som ligger till grund för beräkningen av den slutliga andelen är felaktiga kan en ändring ske genom en omprövning" (s. 21). Att den skattskyldige först ska vara skyldig att rapportera in preliminära uppgifter, och sedan riskera behöva begära omprövning för att uppfylla regelkravet, ökar rättsosäkerheten och den administrativa bördan. Det framgår inte heller av promemorian om den skattskyldige löper risk att påföras skattetillägg på grund av oriktig uppgift om den preliminära beräkningen visar sig inte stämma. Företagarna vill se en annan ordning för redovisningen, där redovisning sker först när slutlig beskattning för beskattningsåret är känd. Införs inte detta måste det klargöras i lag eller författningskommentar att den preliminära beräkningen inte kan läggas till grund för skattetillägg.

Att beräkningen av omsättning genom förslaget differentieras för olika typer av verksamheter adderar till en redan omfattande komplexitet i momslagstiftningen. Ett motiv som anförs i promemorian är att den föreslagna ordningen skulle "bättre spegla verkliga förhållanden". Samtidigt konstateras, något motsägelsefullt, att förslaget innebär "att fördelningsgrunden blir något mer schablonmässig, och därför inte i fullt lika hög grad speglar verkliga förhållanden" (s. 29). Därmed är det oklart om de föreslagna förändringar uppnår det ändamål som regeringen motiverar dem med.

Företagarna konstaterar att konsekvensanalysen är bristfällig avseende bland annat vilka branscher utöver finans och fastighet som berörs och hur mycket. Effekterna kan därför vara större än vad konsekvensanalysen ger vid hand. Som framhålls i Näringslivets Skattedelegations remissvar går också förslagen som innebär begränsningar för förbundna parter bortom vad som krävs av mervärdesskattedirektivet, till synes motiverat av att förhindra oönskad skatteplanering, trots att ingen bedömning görs av hur vanligt detta är och om det är ett så stort problem att de föreslagna förändringarna är motiverade och proportionerliga. Även i denna del hänvisas till att omsättning mellan förbundna parter, trots den föreslagna regeln, ändå ska räknas med "om det ger en mer rättvisande bild av i vilken utsträckning varorna eller tjänsterna används för transaktioner som medför avdragsrätt" (s. 45). Denna "ventilformulering" skulle medföra ett betydande mått av oförutsebarhet om vilka omsättningar som omfattas och hur beräkningen ska göras korrekt.

Sammantaget anser Företagarna att förslagen skulle innebära betydande förändringar för momshanteringen för en stor mängd mikro- och småföretag, utifrån en bristfällig konsekvensanalys och med införande av flera nya beräkningsmoment behäftade med förutsebarhets- och rättssäkerhetsbrister. Om regeringen beslutar att gå vidare i lagstiftningsärendet måste reglerna göras tydligare, mer förutsebara och mindre betungande för de skattskyldiga.

Patrick Krassén
Skattepolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna